

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

สภาพสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้วิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลง การปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวลดน้อยลง ประชากรส่วนใหญ่อยู่เป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ในจำนวนนี้มีไม่น้อยที่อาศัยอยู่เพียงลำพังจึงต้องการเพื่อนคลายเหงา และเพื่อนคลายเหงาที่เป็นตัวเลือกที่ดี ก็คือ สุนัข เพราะสุนัขเลี้ยงง่าย จากที่เคยเลี้ยงไว้เฝ้าบ้านก็เปลี่ยนมาเป็นเลี้ยงในลักษณะเป็นเพื่อนหรือเป็นเสมือนสมาชิกในครอบครัว ส่งผลให้คนไทยมีค่านิยมในการเลี้ยงสุนัขเพิ่มขึ้น สุนัขจึงเป็นสัตว์เลี้ยงที่ได้รับความนิยมสูงสุดมาตลอดจนถึงปัจจุบัน(กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2548: ออนไลน์) โดยในปี 2550 พบว่า ประเทศไทยมีประชากรสุนัขเลี้ยงประมาณ 7.6 ล้านตัว เป็นสุนัขที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีถึง 2.6 ล้านตัว(สุภัทธา สุขชู, 2551: ออนไลน์)

จากค่านิยมในการเลี้ยงสุนัขทำให้เกิดธุรกิจเกี่ยวกับสุนัขมากมาย โดยสามารถแบ่งธุรกิจเกี่ยวกับสุนัขได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มที่1 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ครอบคลุมอาหาร ขนมขบเคี้ยว เครื่องแต่งกาย และสายจูง กลุ่มที่2 กลุ่มบริการ ประกอบด้วย คลินิกรักษาสัตว์ โรงพยาบาล สปา ศูนย์ฝึกสุนัข รีสอร์ทและโรงแรม และกลุ่มสุดท้ายคือ ธุรกิจซื้อขายลูกสุนัข(ผู้จัดการ 360° รายสัปดาห์, 2549: ออนไลน์) มูลค่าของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสุนัขในประเทศสูงถึงประมาณ 2,500 ล้านบาท โดยร้อยละ 80 เป็นตลาดอาหารสุนัข ส่วนที่เหลือเป็นมูลค่าของตลาดเวชภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและอุปกรณ์ต่างๆของสุนัข(ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย, 2544: ออนไลน์) ในขณะที่ปี 2535 มีมูลค่าตลาดอยู่เพียง 450 ล้านบาทเท่านั้น ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวของธุรกิจการซื้อขายสุนัขจึงทำให้เกิดธุรกิจที่หลากหลายตามมา (มดิชน, 2550: ออนไลน์)

การซื้อขายลูกสุนัขมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ผู้เลี้ยงจำนวนไม่น้อยเริ่มเข้าสู่ฟาร์มเพาะพันธุ์ มีอาชีพ ซึ่งมีเงินหมุนเวียนไม่ต่ำกว่า 2,000 ล้านบาท ถือได้ว่าเป็นสินค้ามีชีวิตที่ตลาดต้องการ (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2548: ออนไลน์) สถานที่ซื้อขายสุนัขมีมากมายทั่วประเทศไทย ตลาดซื้อขายสุนัขอีกแห่งที่ได้รับความนิยมสูงในปัจจุบันก็คือ อินเทอร์เน็ตและนิตยสารสัตว์เลี้ยง ซึ่งมีให้เลือกทั้งผู้เพาะพันธุ์สุนัขมือสมัครเล่น หรือเจ้าของสุนัขที่หารายได้เสริมด้วยการขายสุนัขจากแม่พันธุ์ของตน และฟาร์มเพาะพันธุ์สุนัข(Breeder) มีอาชีพ ฟาร์มถือเป็นแหล่งซื้อขายที่จะทำให้ได้สุนัขมีคุณภาพและมาตรฐาน หากอยากได้สุนัขสายพันธุ์แท้ก็ต้องแลกด้วยเงินลงทุนสูงไม่น้อยขึ้นอยู่กับสายพันธุ์ ความเข้มของสายเลือดพันธุ์แท้ และมาตรฐานฟาร์ม โดยส่วนใหญ่จะมี

ใบเพ็ดดิกิริการ์นต์ีสายเลือดของสุนัขมาด้วย โดยราคาสุนัข มีตั้งแต่หลักพัน ไปจนถึงหลักหมื่นหลักแสน แล้วแต่สายพันธุ์และสายเลือด หากบรรพบุรุษหรือพ่อแม่สุนัขเคยครองแชมป์งานประกวด หรือสุนัขตัวนั้นมีลักษณะดีตรงตามมาตรฐานสายพันธุ์ จนโด่งดังมีชื่อเสียง ราคา ก็จะสูงขึ้น (สุภัทธา สุขชู, 2551: ออนไลน์) จากการสำรวจจากฟาร์มสุนัขชั้นนำของภาคเหนือรวมทั้งยอดจำหน่ายจากร้านเพ็ทช็อปทุกแห่งของภาคเหนือ พบว่า มีสุนัข 12 สายพันธุ์ที่ได้รับความนิยมคือ บางแก้ว, บีเกิ้ล, บ็อก, เฟรนด์ช บูลดีอก, โกลเด้น รีทรีฟเวอร์, อเมริกัน พิตบูล เทอเรีย, เยอรมัน เชพเพอด, ชิววา, ร็อดไวเลอร์, ปอมเมอเรเนียน, ไทยหลังอาน และลาบราดอร์ รีทรีฟเวอร์ (Top Dog 2009, 2552: 22-24)

จังหวัดเชียงใหม่ เป็นจังหวัดที่มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว พฤติกรรม/ค่านิยมในการเลี้ยงสัตว์ภายในบ้านเริ่มเปลี่ยนแปลง โดยประชาชนนิยมเลี้ยงสัตว์โดยนิยมเลี้ยงสุนัขมากกว่าสัตว์เลี้ยงประเภทอื่น (พาที ศรีสวัสดิ์, 2551) จากข้อมูลของกรมปศุสัตว์ พบว่าในจังหวัดเชียงใหม่มีสุนัขที่มีเจ้าของ 171,643 ตัว คิดเป็นร้อยละ 3.43 ของจำนวนสุนัขที่มีเจ้าของทั่วประเทศ โดยเป็นจังหวัดที่มีการเลี้ยงสุนัขมากเป็นอันดับที่ 3 รองจากกรุงเทพมหานครที่มีสุนัขที่มีเจ้าของถึงร้อยละ 10.45 และจังหวัดนครราชสีมา ที่มีสุนัขที่มีเจ้าของร้อยละ 4.29 (กรมปศุสัตว์, 2551: ออนไลน์) มีฟาร์มสุนัขในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการรวบรวมจาก thailanddogcenter.com ถึง 70 แห่ง ซึ่งเป็นแหล่งฟาร์มสุนัขแหล่งใหญ่ของประเทศไทย (thailanddogcenter, 2552: ออนไลน์) ซึ่งการซื้อขายสุนัขส่วนใหญ่ของประชาชนในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จะเป็นการซื้อจากร้าน ร้านขายสัตว์เลี้ยงจะอยู่กระจายทั่วไปและบางแห่งรวมกันเป็นกลุ่ม เช่น ร้านจำหน่ายสุนัขบริเวณตลาดประตูหายยา ร้านจำหน่ายสุนัขบริเวณสวนบวกหาด ร้านจำหน่ายสุนัขบริเวณตลาดคำเที่ยง เป็นต้น (ฤทัย เหมาะพดุงกุล, 2542) รวมถึงมีการตีประกาศขายสุนัขตามที่ต่างๆ รวมทั้งที่นิยมมากก็คือเริ่มมีการค้าขายสุนัขโดยตรงในรูปแบบฟาร์มถึงผู้ต้องการเลี้ยง และจากผู้เลี้ยงตามบ้านกับผู้ต้องการเลี้ยงโดยตรง เป็นการลดช่องทางการขายที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด เพราะไม่ต้องผ่านคนกลาง และสามารถเห็นพ่อแม่สุนัขได้ สร้างความน่าเชื่อถือกับผู้ขายมากขึ้น นอกจากนี้ธุรกิจซื้อขายสุนัขยังส่งผลต่อธุรกิจอื่นๆ เช่น มีสถานพยาบาลสัตว์เลี้ยงชั้น 1 ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ถึง 37 แห่ง (กรมปศุสัตว์, 2551: ออนไลน์) ซึ่งถือว่ามีสถานพยาบาลสัตว์เลี้ยงมากที่สุดในเขตภาคเหนือตอนบน ในขณะที่ร้านจำหน่ายสุนัขบริเวณตลาดประตูหายยาซึ่งเป็นแหล่งซื้อขายสุนัขรวมถึงร้านขายอุปกรณ์เกี่ยวกับสุนัขถึง 32 ร้าน และยังมีร้านเพ็ทช็อปเล็กๆอีกจำนวนมากที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการซื้อขาย นอกจากจะทำให้เกิดมูลค่าทางการตลาดต่อธุรกิจซื้อขายสุนัขแล้วยังก่อให้เกิดมูลค่าทางการตลาดต่อธุรกิจที่ต่อเนื่องกับสุนัขด้วย

จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการซื้อขายสุนัขในอำเภอเมืองเชียงใหม่ เพราะนอกจากจะมีผลโดยตรงต่อธุรกิจการซื้อขายสุนัขแล้ว ยังส่งผลต่อธุรกิจอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับสุนัขด้วย เพื่อเป็นข้อมูลแก่ธุรกิจที่น่าเสนอสินค้าและบริการที่เกี่ยวกับสุนัขในการวางแผนการตลาดที่เหมาะสม

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อขายสุนัขในอำเภอเมืองเชียงใหม่

1.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการซื้อขายสุนัขในอำเภอเมืองเชียงใหม่
2. สามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ในการลงทุนธุรกิจเพาะเลี้ยงสุนัขและธุรกิจที่เกี่ยวกับสุนัข

1.4 นิยามศัพท์

พฤติกรรมกรซื้อ (Buying Behavior) หมายถึง พฤติกรรมกรซื้อสุนัขในอำเภอเมืองเชียงใหม่ เพื่อนำมาเลี้ยงเองมิใช่เพื่อนำไปเป็นพ่อพันธุ์/แม่พันธุ์ หรือนำไปขายต่อ โดยผู้ซื้อจะซื้อสุนัขมาจากแหล่งใดก็ได้ และสุนัขที่ซื้อจะต้องเป็นสุนัขที่เลี้ยงอยู่ในปัจจุบัน

สุนัข (Dog) หมายถึง สุนัขทุกสายพันธุ์ ที่ซื้อจากแหล่งต่างๆและมีอายุไม่เกิน 1 ปี